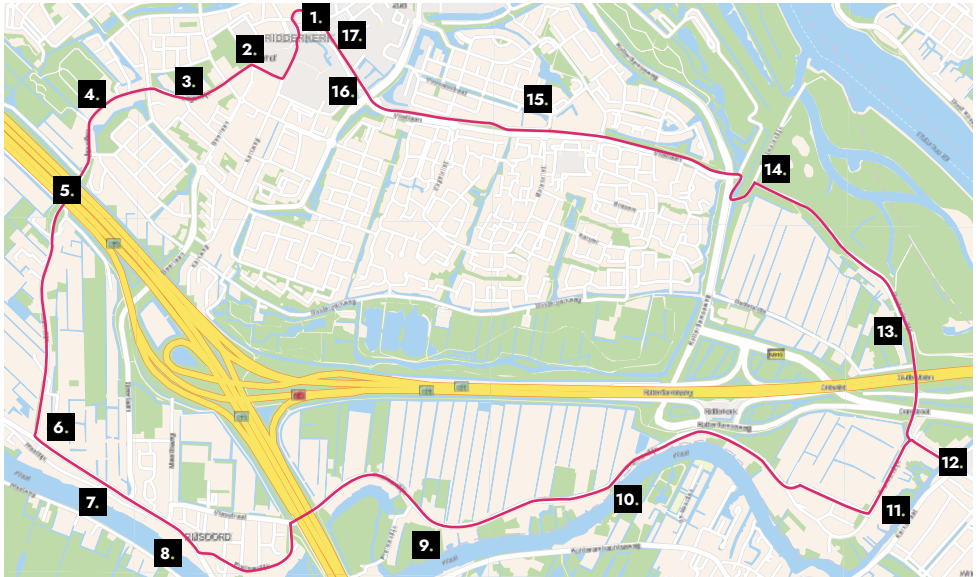

ROUTE CENTRUM - RIJSOORD - OOSTENDAM: 12 KM

Ridderkerk is ontstaan langs de middeleeuwse dijken. Begin in het 'oude dorp' en laat je meevoeren in de geschiedenis van vlasserijen, molens en oude boerderijen over cultuurhistorische dijken.

1^a OUDHEIDKAMER

1^b SINGELKERK

2. AULA RUSTHOF

3. BOERDERIJEN

4. AULA VREDEHOF

5. BLOKKADE RIJKSWEG

6. HALTE STOOMTRAM

7. VLASOVERSLAG VAN NES

8^a SCHOOLMEESTERWONING EN
LAGERE SCHOOL

8^b OPSTANDINGSKERK EN PASTORIE

9. VLASROTERIJ

10. BOERDERIJEN

11. CHRISTELIJKE SCHOOL

12. SLUIS

13. CAFÉ DIQUE / PARADIJSHOEVE

14. DE CREZÉEPOLDER

15. MIDDENMOLENDIJK EN HET ZAND

16. HOFSTEDE ROCANNA

17. DOKTERSHUIS

> ROUTE CENTRUM - RIJSOORD - OOSTENDAM**1^a OUDHEIDKAMER, Kerksingel 26 en 28 | RM en GM**

In de oude dorpschool van 1840 kregen generaties Ridderkerkers les tot 1966. Na een periode als jongerencentrum werd het gebouw begin jaren '80 verbouwd tot de Oudheidkamer. Hier ontdek je de geschiedenis van Ridderkerk via boeken, exposities en een digitaal archief. Naast het museum de Oudheidkamer staat een paneel over oude ambachten aan de Kerksingel.

SINGELKERK, Kerksingel 1 | RM

Na de verwoestende Sint Elisabethsvloed van 1421 werd de kerk herbouwd en in 1452 ingewijd aan Sint Joris. De singel eromheen werd in 1620 gegraven, vandaar de naam Singelkerk. In 1920 verwoestte een brand de kerk en toren, maar een jaar later waren ze alweer hersteld. Het monument vertelt ruim 500 jaar Ridderkerkse geschiedenis.

1^b**2. AULA RUSTHOF, Lagendijk 50 | GM**

Begraven binnen de bebouwde kom werd in 1829 wettelijk verboden vanwege hygiëne. Daarom werd de nieuwe begraafplaats Rusthof aangelegd. Midden op Rusthof staat een aula met glas-in-lood en Jugendstilbeelden. In 1950 was Rusthof vol en werd de begraafplaats Vredenhof verder op de Lagendijk aangelegd. Bij het oorlogsmonument op Rusthof is elk jaar de twee minuten stilte voor de Dodenherdenking op 4 mei.

BOERDERIJEN, Lagendijk 60, 78 en 88 | RM

Ooit liep de Lagendijk vanaf de Waal tot de Sint Jorisstraat, maar dat deel is bij het centrum bijna verdwenen. Langs het dijklint staan drie historische boerderijen ook wel hoeves genaamd. Eromheen zie je stukken van het oude polderlandschap. De toegang tot het boerenerf is met een bruggetje. Boomgaarden, siertuinen en weides geven Hoeve Eben Haëzer en Hoeve Bouwlust het groene landelijke karakter.

3.

BEGRAAFPLAATS VREDEHOF, Lagendijk 112

De Groningse tuinarchitect Jan Vroom maakte het ontwerp voor begraafplaats Vredenhof. Hij werkte met een eigen plantenkwekerij in Groningen en ontwierp een groot aantal begraafplaatsen door heel Nederland. Vredenhof is een parkachtige begraafplaats met een unieke collectie bomen uit Noord-Amerika en Azië. In zijn ontwerp heeft hij lange zichtlijnen gecombineerd met kleinere tuinkamers.

4.**5.****BLOKKADE RIJKSWEG**

Op 10 mei 1940 kreeg burgemeester Crezée de opdracht om met grote spoed de Rijksweg te blokkeren. Zo moest men voorkomen dat Duitse vliegtuigen zouden landen op de snelweg. Rijkswaterstaat vorderde ruim zestig voertuigen, van vrachtwagens tot melkkarren. Veel voertuigen werden later vernield door Duitse tanks of in beslag genomen door de Duitse bezetter.

HALTE STOOMTRAM, Lagendijk 371

Begin 20e eeuw stopte de stoomtram naar Zwijndrecht en Barendrecht op de hoek bij de Rijksweg - ooit Café Bellevue. De eigenaar van Bellevue werkte voor RTM. Vandaar de halte voor zijn deur. De stoomtram werd 'de moordenaar' genoemd vanwege het aantal ongelukken en de drukte op de weg. Eind 1942 werd de lijn afgebroken. De Duitsers gebruikten de rails voor hun verdedigingswerken aan de kust.

6.**7.****VLASOVERSLAG VAN NES, Rijksweg 125**

In de vlasoverslag van Van Nes uit 1920 werd vroeger het vlas gelost. De stoomtram kon op een zijspoor rijden naast het pand en zo werd het vlas overgeheveld. Aan de achterzijde ligt het gebouw aan de Waal, waardoor het vlas per schip vervoerd kon worden. De vlasindustrie verdween in de jaren '60 en deze markante loods met grote luifel als overkapping is een van de laatste zichtbare restanten.

SCHOOLMEESTERWONING EN LAGERE SCHOOL**Rijksstraatweg 99 en 101 | GM**

Op 15 mei 1940 ondertekende Generaal Winkelman hier de capitulatie van Nederland, een dag na het bombardement op Rotterdam. De dreiging voor nieuwe bombardementen leidde tot de overgave. Ieder jaar op 15 mei wordt de capitulatie herdacht bij het oorlogsmonument met de tekst: "Een volk dat zijn verdediging verwaarloost, zet zijn vrijheid op het spel".

8^a**8^b****OPSTANDINGSKERK EN PASTORIE****Rijksstraatweg 95 en 97**

De Opstandingskerk is gebouwd in 1889 en de voormalige pastorie in 1917. Samen met de christelijke lagere school en de schoolmeesterwoning vormden ze de basis voor de gereformeerde inwoners. De kerk en de pastorie zijn door de jaren heen meerdere keren verbouwd. In 2024 werd de laatste kerkdienst gehouden. De kerk en de pastorie staan te koop.

VLASROTERIJ, Pruimendijk 146 | RM

Een zeldzame vlasroterij staat verborgen achter een haag aan de Pruimendijk. Het is zelfs een van de weinige overgebleven in Nederland. Hier werd het vlas in afgesloten kamers in warm water geweekt. Het proces van het roten ging zo veel sneller. Het bijbehorende stookhuis is verdwenen. De ligging aan de Waal maakte aan- en afvoer per schip eenvoudig. Het gebouw herinnert aan de tijd dat vlasteelt hier belangrijk was.

9.**10.****BOERDERIJEN, Pruimendijk 172 en 184 | GM**

De twee boerderijen zijn typische Zuid-Hollandse boerderijen. Ze staan met de lange gevels bovenop de dijk en niet naast de dijk. De grond van de boerderijen ligt buitendijks en is bij hoog water niet beschermd. In de uiterwaarden (land buitendijks) werd bies, riet en rijshout verbouwd. Het drogere land was voor akkerbouw of veeteelt. Vlasteelt en later tuinbouw waren de belangrijkste bron van inkomsten.

11. CHRISTELIJKE SCHOOL, Pruimendijk 318, 320, 322, 324

De woningen aan de Pruimendijk 318-324 waren vroeger samen een christelijke school. De school was vanaf 1865 maar kort in gebruik. Het pand is in 1887 verkocht en daarna verbouwd tot vier woningen. Het is niet goed leesbaar meer, maar op de gevelsteen staat de tekst: "Laat de kinderen tot mij komen".

SLUIS, Havenhoofd Oostendam

Hier werd de Waal in 1332 afgedamd. In 1505 is er in de dam een houten sluis gemaakt. Zo konden de schepen van de Noord naar de Waal varen. Zie je de gedenksteen in de kademuur? Geschonken door het Dordtse polderbestuur in 1636. De houten sluis werd toen vervangen door een gemetselde sluis van zestien meter lang en bijna vijf meter breed. De sluis verdween in 1950.

12.

13. CAFÉ DIQUE / PARADIJSHOEVE, Oostmolendijk 82

Deze boerderij uit de 17e eeuw diende vanaf de 19e eeuw als vlasserij. Met het Deltanatuur-plan van 2001 voor de Crezéepolder veranderde de toekomst voor de Paradijshoeve. De landbouwgronden hebben plaats gemaakt voor natuurgebieden. De hoeve is vanaf 2014 een plek voor samenkomen en allerlei activiteiten en vormt samen met de dijk en de Crezéepolder een mooi geheel in het landschap.

DE CREZÉEPOLDER

Vroeger lag hier akkerland, maar de Crezéepolder is sinds 2016 een stuk getijdennatuur bij de Noord. Toen werd de zomerkade langs de Noord doorgestoken en mocht de natuur het gebied overnemen. Sindsdien stroomt het water van de getijdenrivier de Noord hier bij eb en vloed in en uit. Een zeldzaam zoetwatergetijdengebied en een belangrijke plek voor veel vogels.

14.

15. MIDDENMOLENDIJK EN HET ZAND

Wist je dat het gebied tussen Molendijk en de Noord ooit buitendijks lag? De Middenmolendijk was een zeedijk en beschermde Ridderkerk tegen overstromingen. Toch stond de polder ook onder water bij de Watersnoodramp van 1953. Sinds de jaren zeventig houdt de Deltadijk het water van de Noord tegen. In de jaren negentig is de woonwijk Het Zand gebouwd.

HOFSTEDE ROCANNA, Molensteeg 34 en 36 | GM

Het woonhuis en het zomerhuis zijn de resten van een groter boeren erf. Na een brand in 1926 werd het woonhuis op nummer 34 gebouwd. Molensteeg 36 is het zomerhuis uit 1783. Boerenfamilies verbleven er in de zomer of voor hun oude dag. In de jaren '80 heeft de gemeente de woningen aangekocht om een tramtracé te ontwikkelen. Dat ging uiteindelijk niet door.

16.

17. DOKTERSHUIS, Westmolendijk 8 | GM

Meer dan 175 jaar was dit een huisartsenpraktijk in Ridderkerk. Het naastgelegen koetshuis werd gebruikt voor visites per koets. In 1839 stierf huisarts Van Es, waarna zijn nicht Wilhelmina het huis erfde. Haar man, Bernard Bos, volgde Van Es op als huisarts. Het statige witte pand valt op tussen de andere huizen op de dijk.

